

"Stajerc" izhaja vsaki petek, dатiran z dnevom naslednje nedelje. Narodna velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi narodno z ozirom na visokost postnine. Narodno je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopr. "Stajerc" ne sprejmače žasnič, ob rokopisu se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznamila uredništva ni odgovorno. Cena oznamil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/4 strani K 40, za 1/16 strani K 20, za 1/32 strani K 10, za 1/64 strani K 5, za 1/128 strani K 2,50, za 1/256 strani K 1. — Pri večkratnem oznamilu se cena primerno zniža.

Štev. 18.

V Ptiju v nedeljo dne 4. maja 1913.

XIV. letnik.

Balkanske zmešnjave.

Črnogorska noč odnehati. — **Astro-Ogrska se pripravlja, da z vojaško silo Črnogorce iz Skutarija vrže.** — **Nikita sklepa pogode s turškim izdajalcem Essad-pašo proti Avstriji.** — **Skutari padel vsled izdajstva turškega zapovednika.**

Položaj izredno resen.

Velike napake je storila naša vlada, ker se je v svoji previski miroljubnosti zanašala, da bodo zdržana z vso Evropo mirnim potom najskromnejše svoje želje glede Balkana uveljavila. Zdaj se čnti te napake, — zdaj ko hoče pritlikava Črnogora strnoglavit vso Evropo. Z odločnim in hitrim nastopom, ki se ga sme zdaj pač pričakovati, se bodo storjene napake vse deloma popravilo. Ali naša vlada naj v bodoče premisli, da je udarec na meč več vreden nego prepevanje mirovnih psalmov . . .

Položaj je danes tale: Velevlasti (Astro-Ogrska, Nemčija, Italija, Francoska, Rusija in Anglija) so sklenile, da se vstvari na razvalinah stare Turčije samostojno državo Albanijo. Določili so v dolgih posvetovanjih meje te Albanije in sklenili, da spada Skutari na vsak način k Albaniji. Vkljub temu sklepu so Črnogorci in z njimi Srbi Skutari nadalje oblegali, brez da bi mogli trdnjave zavzeti. Velevlasti so zahtevalo, da naj se nepotrebno, krvavo obleganje opusti; Nikita se je na to zahtevo povzidal. Velevlasti poslale so velike svoje parode pred črnogorsko-albanško obalo; Nikita se jim je zasmajjal. In ker v poštenem boju ni mogel premagati trdnjave, pričel se je natihem pogajati s Essad-pašo, zapovednikom turške posadke. Obljubil mu je albanski tron in Essad-paša je res svojo domovino prodal. Zdaj sedi Nikita v Skutariju, kakor doma ob lastni pedi . . .

Združene velevlasti so torej zdaj na limu; Nikita se ne zmeni za njih povelja. Ako hočejo ostale velevlasti to prezirjanje in zaničljivo zamebovanje Evrope v žep vtakniti, je to njih stvar, — Astro-Ogrska tega ne sme

in noč. Zato je tudi takoj zahtevala energične korake proti Črnogori. Velevlasti podale so nato v Cetinju skupno noto, v kateri zahtevajo, da Črnogorci čim hitreje zapustijo Skutari. Kralj Nikita pa, kakor vse kaže, se tudi tej zadnji zapovedi ne bode uklonil. Zdaj je dvoje mogoče: ali bodejo vse velevlasti skupaj z vojaško silo Nikito pametnega naredile, — ali pa bodo Astro-Ogrska sama svoje batajline poslala. V zmislu zadnjih poročil zgodil se bodo drugi slučaj. In tako bodejo bržkone v par dneh **avstrijske puške govorile**, ako črnogorskega kraljiča v zadnjem hipu ne sreča pamet.

Gotovo, za našo monarhijo ne rastejo lovorki v Črnogori; sli en Nikita ne sme velesile Avstrije zazramovati in enkrat mora priti na Balkano do miru.

Avstrija je zdaj v najboljši krizi. Kaj bo? Vojna s Črnogorško ni nevarnost, ali mogoče je, da se valed te vojne razbije umetno zlimana edinost velesil in potem zna priti do velikanske evropske vojne, kakor jo svet še ni doživel. Upajmo, da se bode posredilo omejiti od brezvestnega Črnogorca zaneteni požar!

Zahrtno izdajstvo Essad-paše.

Kako vnete slavospev se je pelo po slovenskem časopisu hrabrim Črnogorcem, češ da so v nedoseženem junačtvu zavzeli skalnatno gnezdo Skutari. In zdaj se je izkazalo, da so vse te bajke o junačkem zasedanju Skutarija prazne besede. Se danes bi na sedež Nikita v Skutariju, ko ne bi turški zapovednik Essad-paša napravil zahrtno izdajalsko pogodbo. Kralj Nikita in Essad-paša sta torej zaveznički!!! Prvi hočo na ta način dobiti Skutari, Essad-paša pa hoče s črnogorsko pomočjo postati albanski kralj. In zato je odšel Essad-paša s svojo armado iz Skutarija. Ta dogodek osnadi celo zadeto vse drugače. Seveda tudi ta zahrtna zveza Nikite z izdajalskim turškim generalom ne bodo

polozaja v nobenem oziru spremenila. Skutari ostane novi Albaniji, Essad-paša pa bodejo že Albanci sami njegovo vladstvo poplačali . . .

Ruska genja v Albaniji.

Zahrtno takor vedno deluje ruska diplomacij zoper Avstrijo. Edino na tej podlagi se da razsumeti zadnje dogodek v Albaniji. Zdaj se poroča, da so sklenili Srbija in Črnogorska na eni strani in mladoturška vlada na drugi strani nekako pogodbo, ki temelji na sledenih točkah: 1. Uresniči se albansko državo pod suverenitetu sultana. — 2. Ta država pristopi balkanski zvezi. — 3. Skutari in San Giovanni di Medua padeta na Črnogoro. — Ako so ta poročila resnična, potem so se torej Srbi in Črnogorci združili s Turčinom zoper Avstrijo! Samoumevno je, da bi Avstrija tej pogodbi nikdar ne ustregla, pa čeprav ima vse Balkan proti sebi. Na vsak nadin bodejo ti dogodki pospešili končno odločitev v tej grozoviti krizi!

Srbi za Črnogoro.

Iz Belgrada se poroča, da hoče Srbija Črnogorco v njih predzrem podjetju najprve natihom podpirati. Srbija misli: Ako ostane Črnogora vkljub zahtevi velesil v Skutariju, zakaj ne bi ostala Srbija istotako v Durazzo. Nekateri srbski listi pa zahtevajo naravnost vojno zoper Avstrijo. Tako piše "Straža": „Vprašanje Skutarija je rešeno. Velesile ne bodejo nastopile. Ako bi hotela Astro-Ogrska v resnici Skutari za Albanijo vzeti, smatrala bodo Srbija to za casus bellici (vojni slučaj). Vsak hip zamoremo pričakovati, da bodoemo zaradi Skutarija z Avstrijo vojsko peljali.“ — Tako pišejo tisti Srbi, pred katerim ležijo naši slovenski voditelji na trebuhi . . .

Črnogorsko divjaštvo.

V Cattaru ležijo avstrijska parnika „Metkovich“ in „Skutari“ ter laški parnik „Città di Messina“, napoljeni z živiljenskimi sredstvi ter zdravili. Namjenjeni so kot pomoč za Skutari. Ali črnogorska vlada je izkrcanje tega blaga v Skutari prepovedala, češ da imajo tam vsega dovolj. To je pa laž. Kajti angleški zdravnik, ki so bili v Skutariju, poročajo o grozni bedi, v kateri umira vsak

"Makrobiotik" „Umetnost življenje podaljšati“

tako se imenuje znamenito delo zdravnika dr. Hufeland. Kdor je to knjigo čital, vede, da obstoji ta umetnost vedjidel v tem, varovati se pred oslabujicimi bolezni, živce ne razburjati in tok krvi na normalni način obdržati. Ako so naši živci razburjeni, ako se nam vrliva kri in sili v glavo, ako čutimo pritisek in slabost v srcu, potem moramo skušati s trudom zdravnika normalno stanje zopet urešniciti. Tudi Fellerjev zeliščni esenčni fluid z znamko „Elzafliud“ vpliva

pomirljivo, osvežuječe, hladilno, okrepča živec, odpravi glavobol in migrēno, nam pripravi mirno in ednakomerno spanje in se je tudi v mnogih drugih slučajih kot jako vredno domače sredstvo izkazalo.

To se razvidi najbolje iz sodb zdravnikov, od katerih med drugim gospod dr. M. David, mestni zdravnik v Sieniawi pri Jaroslavu, piše, da Fellerjev fluid z znamko „Elzafliud“ najtoplejše priporoča. Gospod dr. Neugebauer, Dunaj VIII., Laudongasse 42, piše, da je bil nekemu 83-letnemu, na sklerozi arterij trpečemu možu Fellerjev fluid z znamko „Elzafliud“ priporočal in da je to bolniku jako dobro služilo.

Zamoremo svojim čitateljem le priporočati, da si držijo vedno to bolečine odpravljajoče, očirajoče domače sredstvo, kar je pač jako lahko mogoče, ker stane 12 steklenic franko le 5 — kron.

Obenem se lahko naroči tudi priznane mile odvajajoče, kri čiščoče Rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“ za 4 — krone franko in sicer oboje le pri apotekarju E. V. Feller, Stubica, Elzaplatz št. 241, (Hrvatsko).

— — — — — gi.